

1. Основні відомості

Прізвище, ім'я, по батькові

ПИЛИПЧУК Ярослав Валентинович

Посада, місце роботи

Старший науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

Науковий ступінь

Доктор історичних наук (07.00.01, 07.00.02)

Наукометричні профілі вченого:

[ORCID] [Scopus] [Google Scholar]

2. Додаткові відомості:

Освіта: вища

– *історична*: Український державний університет ім. М. Драгоманова; диплом магістра KB № 29905286, виданий 27.06.2006;

– *юридична*: Український державний університет ім. М. Драгоманова, диплом магістра KB № 29905286, виданий 27.06.2006

Основні етапи трудової діяльності

2006-2009 рр. – аспірантура Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України
04.2010 р. – захист дисертації на здобуття наукового звання кандидата історичних наук. Дисертація «Монгольське завоювання Дашт-і Кипчак у XIII ст.» по спеціальності 07.00.02 – Всесвітня історія.
2011-2019 рр. – докторантура Українського державного університету ім. М. Драгоманова.
06.2010 р. – 08.2018 р. – молодший науковий співробітник відділу Євразійського степу Інституту сходознавства ім. А. Кримського НАН України.
11.2019 р. – захист дисертації на здобуття наукового звання доктора історичних наук. Тема дисертації «Соціальна історія кипчаків у IX – XIII ст.» по спеціальностях 07.00.01 – Історія України та 07.00.02 – Всесвітня історія.
10.2018 р. – 12.2023 р. – старший викладач кафедри всесвітньої історії та археології історичного факультету Українського державного університету ім. М. Драгоманова.
01.01.2024 р. ... – старший науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

Громадська діяльність (важливі посади і обов'язки за межами установи)

Відповідальний редактор журналів:
1) Туран-наме (Норчеппінг, Швеція);
2) Туркестанський збірник (Саарбрюкен, Німеччина);
3) Проблеми давньої та середньовічної історії Чача (Саарбрюкен, Німеччина);
4) Питання етногенезу та етнічної історії народів Середньої Азії (Саарбрюкен, Німеччина).
Член редколегії журналів:
Reconstructing the Past (Баку, Азербайджан) –<https://jhs.wcu.edu.az/az/page/editorial-board>

3. Нагороди:

Президентська стипендія (2013)

Подяка ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського (2025)

4. Підвищення кваліфікації:

1. Захист кандидатської дисертації в 2010 р. – диплом ДК № 061 961, Рішення Вищої атестаційної комісії України від 6 жовтня 2010 року;

2. Захист докторської дисертації у 2019 р. – диплом № ДД № 009633, Міністерство освіти і науки України, рішення Атестаційної колегії від 26 лютого 2020 року.

5. Науково-дослідна діяльність

До основних питань, що відносяться до сфери наукових інтересів належать:

1. Соціальна, політична, етнічна історія кипчаків.
2. Європа та Кримське ханство.
3. Політична та соціальна історія Золотої Орди.
4. Історія Хозарського каганату.
5. Політична та етнічна історія печенігів
6. Політична та етнічна історія кочових мадяр.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, НАПН України:

- Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний і повоєнний періоди (2024-2025).
- «Інформаційно-аналітичний супровід підготовки військових психологів у відкритому освітньому просторі» (2026 - 2028).

6.1. Монографії, аналітичні огляди, показники (одноосібні, колективні)
2015–2023 рр.:

Пилипчук Я. Соціальна історія кипчаків у IX–XIII ст. Київ–Вінниця:
Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова, 2018. 340 с.

6.2. Дисертація.

Пилипчук Я. В. Соціальна історія кипчаків у IX – XIII ст. Рукопис // Дисертація
на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук за спеціальностями
07.00.01 – історія України та 07.00.02 – всесвітня історія. Львів: Інститут
українознавства імені І. Крип'якевича НАН України, 2019. 636 с.

6.3. Статті, що індексуються в наукових базах SCOPUS та Веб оф Сайєнс

6.4. Статті, які входять до переліку фахових видань (МОН України)

1. Пилипчук Я. В., Ростока М. Л., Коваленко І. Е. Українська система
підготовки військових психологів: періодизація через призму історіографії.
Вісник аграрної історії. 2024. Вип. 47–48, С. 293–315. DOI:

<https://doi.org/10.31392/VAN-2024.47-48.27> . URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741891> (дата доступу: 20.07.2024)

2. Пилипчук Я. В., Пономаренко Л. О. Проблема реабілітації від психологічних
травм крізь призму праць українських педагогів та психологів. *Науково-
педагогічні студії : науковий журнал* / голов. ред.: Л. Д. Березівська, І. М.
Шоробура. Київ : ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, 2024. Вип. 8, С. 99-
124 URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743153> (дата доступу: 13.11.2024)

3. Пилипчук Я. В. Бойовий стрес та бойова психічна травма (досвід
історіографічного вивчення проблеми). *Вісник аграрної історії*. 2024. Вип.
47–48. С. 340–346. DOI: <https://doi.org/10.31392/VAN-2024.47-48.31> . URL:
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742357> (дата доступу 04.09.2024)

4. Luchaninova O., Pylypchuk Y. Israeli experience in rehabilitation of military veterans for the training system of military
psychologists in Ukraine *Education: Modern Discourses*. 2024. Vol. 7. P. 132–140. URL:
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745024>) (дата звернення 01.04.2025)

5. Пилипчук Я. В., Углова О. В. Інформаційний аналіз програмного контенту підготовки військових психологів у
закладах вищої освіти України (на прикладі дисципліни «Військова психологія») *Імідж сучасного педагога*. 2025.
№ 1. С. 76-81 URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744802> (дата звернення 22.02.2025)

6. Пилипчук Я. В., Пономаренко Л. О., Ростока М. Л. Зарубіжна англomовна періодика з психологічних наук
Дайджест провідних спеціалізованих видань з психологічних наук: довід. бюл. Вінниця : ТВОРИ, 2025. С. 80-123

7. Пилипчук Я. В. Історіографія військової психології як науки у контексті інформаційно-аналітичного супроводу
підготовки військових психологів *Психологічний супровід воєнного та повоєнного періодів України:
інформаційно-аналітичний довідник*. Вінниця , 2025. С. 99-150

8. Пилипчук Я. В. Військова психологія та педагогіка у змісті українських навчальних посібників і підручників
Імідж сучасного педагога. 2025. № 5 (224). С. 84-91

9. Pylypchuk Ya. Psychology of military teams and the problem of leadership in Ukrainian historiography *Імідж
сучасного педагога*. № 6. Полтава, 2025. С. 78-88

10. Pylypchuk Ya. Military Psychology in modern ukrainian history historiography of the epoch of ATO (2014-2023)
ScienceRise. Pedagogical education. № 4 (65). Харків, 2025. С. 54-63

6.4. Статті у збірниках матеріалів (тез) наукових заходів

1. Пилипчук Я. В. Бойовий транс як фактор війни (інформаційний аналіз
історичного досвіду народів світу). *Forum-SOIS, 2024: розбудова єдиного
відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя : зб.
матеріалів (наук. пр., тез доп.) бго міжнар. наук.-практ. WEBфоруму
(Київ-Харків, 26–29 берез. 2024 р.)* / [за наук. ред. М. Л. Ростоки, Т. С.
Бондаренко, Г. С. Черевичного; упоряд. М. Л. Ростока; літ. ред.: Ю. А.
Кравченко, Н. М. Василенко, бібліогр. ред. О. В. Углова] ; УПА, ДНПБ
України, КНУ ім. Тараса Шевченка. Вінниця, 2024. Вип. 5, С. 89–92. [389
с.]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741666/> (дата звернення:
02.07.2024).

6.5. Статті в закордонних виданнях

6.6. Підручники, посібники, методичні рекомендації.

6.7. Педагогічні читання, есе.

6.8. Інші праці (наукові доповіді, електронні матеріали)

Наукові доповіді:

1. Пилипчук Я. В. Мовний контекст в системі інформаційно-аналітичного
супроводу підготовки військових психологів. *Розвиток сучасної освіти і науки:*

результати, проблеми, перспективи. Т. XVI: Місце й значення конгитивістики в розвитку науки та освіти. Конін, Ужгород, Перемишль, Херсон, 2024. С. 189–191. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740644/> (дата звернення: 13.05.2024).

2.Пилипчук Я. В. Бойовий транс як фактор війни (інформаційний аналіз історичного досвіду народів світу). *Forum-SOIS, 2024: розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя* : зб. матеріалів (наук. пр., тез доп.) бго міжнар. наук.-практ. WEBфоруму (Київ-Харків, 26–29 берез. 2024 р.) / [за наук. ред. М. Л. Ростоки, Т. С. Бондаренко, Г. С. Черевичного; упоряд. М. Л. Ростока; літ. ред.: Ю. А. Кравченко, Н. М. Василенко, бібліогр. ред. О. В. Углова] ; УПА, ДНПБ України, КНУ ім. Тараса Шевченка. Вінниця, 2024. Вип. 5. С. 89–92. [389 с.]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741666/> (дата звернення: 02.07.2024).

3. Пилипчук Я. В. Джерельна база забезпечення діяльності військових психологів в ЗСУ. *Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації суспільства: реалії й майбутнє освіти, педагогіки і психології (до Всеукраїнського фестивалю науки)* : зб. матеріалів (тез доп.) круглого столу відділу наук. інформ.-аналіт. супроводу освіти Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ, 15 трав. 2024 р. / редкол.: М. Л. Ростока (голова), Я. В. Пилипчук, Т. С. Бондаренко, Т. В. Симоненко, Т. І. Годецька, Ю. А. Кравченко; літ. ред. Н. М. Василенко; Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2024 URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742358/> (дата звернення: 04.09.2024).

у тому числі в іноземних виданнях – 0.

4.Пилипчук Я. В. Розвиток кіберпсихології в умовах повномасштабної російсько-української війни: інформаційно-аналітичний супровід/*Кіберпсихологія в інформаційному суспільстві: підтримка, навчання, розвиток*. К., 2024.

URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742802> (дата звернення 21.10.2024)

5.Пилипчук Я. В. Теоретичний аналіз проблеми інформаційного забезпечення підготовки військових психологів в Україні *Інформаційне забезпечення сфери освіти та науки України в умовах воєнного стану*. Київ, 2024. С. 91-92. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743761> (Дата звернення 24.01.2025)

6. Pylypchuk Ya. V. Adjustment disorders as a psychological and pedagogical factor in the activities of military psychologists *Адаптивні процеси в освіті. Збірник матеріалів четвертого міжнародного наукового форуму 7-8 лютого 2025 року*. Київ-Харків-Тампа-Спокане, 2025. С. 192-194. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745008> (Дата звернення 22.05.2025)

7.Pylypchuk Ya. V. Information support of psychological resilience of warrior *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи* . матеріали доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф., м. Хмельницький, 6–7 листоп. 2025 р. ч. 2. Хмельницький, 2025. С. 129-131

8. Пилипчук Я. Роль англійської мови в інформаційно-аналітичному супроводі підготовки військових психологів *Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах: матеріали II науково-практичного семінару (20 березня 2025 року, м. Київ)*. Київ, 2025. С. 182-184

Електронні ресурси

1.Пилипчук Я. В., Углова О.В. Бойовий стрес та бойова психічна травма (досвід історіографічного вивчення проблеми: інформаційний огляд на допомогу психологам // Освіта і наука в умовах війни (онлайн-проект). Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [офіц. сайт] / Київ, 2024. 19 с. URL: [dnpb.gov.ua/my/2-ER-IAS-ps-2024.mp4](https://lib.iitta.gov.ua/740696/); <https://lib.iitta.gov.ua/740696/> (дата звернення 06.05.2024).

2.Пилипчук Я. В., Углова О.В. Підготовка військових психологів у системі української освіти через призму історіографії (1991–2024 рр.) : бібліогр. довідник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [упоряд.: Пилипчук Я. В., Углова О. В.; заг. ред. Ростока М. Л.; бібліогр. ред. Углова О. В.]. Київ, 2024. 39 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742951>(дата звернення 02.07.2024)

3.Пилипчук Я. В., Пономаренко, Л. О., Углова О. В. Інформаційний супровід освітян щодо подолання деструктивних наслідків воєнного стану (ПТСР): реферативний огляд / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського [упоряд.: Пилипчук Я. В., Пономаренко Л.О., Углова О. В.; заг. ред. Ростока М. Л.; бібліогр. ред. Углова О. В.]. Київ, 2024. 41 с.

<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743707/> (Дата звернення 13.12.2024)

Збірники матеріалів науково-практичних заходів. Ювілейні збірники

1. Науково-методичні засади інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації суспільства: реалії й майбутнє освіти, педагогіки і психології (до Всеукраїнського фестивалю науки). : зб. матеріалів (тез доповідей) круглого столу відділу наук. інформ.-аналіт. супроводу освіти Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського ; редкол.: М. Л. Ростока (голова), Я. В. Пилипчук, Т. С. Бондаренко, Т. В. Симоненко, Т. І. Годецька, Ю. А. Кравченко; літ. ред. Н. М. Василенко, бібліогр. ред. О. В. Углова. Вінниця : ТВОРИ, 2024. С. 92. URL: <https://dnrb.gov.ua/ua/?ourpublications=40083> (дата звернення: 28.09.2024) ; DOI: <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.741308>

7.0. ЗМІ, програми.

1. Годецька Т. І., Пилипчук, Я. В. Круглий стіл «Науково-методичні засади

інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації суспільства: реалії й майбутнє освіти, педагогіки і психології» ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти, м. Київ, Україна. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741180/> (Дата звернення 04.07.2024)

2. Лучанінова О.П., Пилипчук Я.В., Міськов Г.В., Углова О.В. Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та післявоєнний періоди України: презентація наукової продукції Вісник Національної академії педагогічних наук. 2025. С. 1-11

7. Свідчення про реєстрацію авторського права.

8. Участь у закордонних науково-практичних заходах.